

מדינת ישראל
משרד החינוך

מערכת שידורים לאומית

שיעור מדעים לכיתות ה-1

נושא השיעור: חוקרות פורצות דרך וקופי אדם

עם: רונה שולמן

מה נלמד היום?

- שמפנזים, גורילות ואורנג אוטן
- איך אנחנו לומדים על בעלי החיים?
- נלמד על 3 חוקרות עקשניות והחלטיות שלימדו אותנו המון
- משימה לתרגול: לראות סרטים! ג'ין גודול בנטפליקס (-)

הרשת הירוקה
الشبكة الخضراء
— חינוך לקיימות —

משרד החינוך
תכנית קרב למעורבות בחינוך
Karev Educational Program
مشروع كريف للمشاركة في التربية

לפני שמתחילים,

מתחילים בכיף

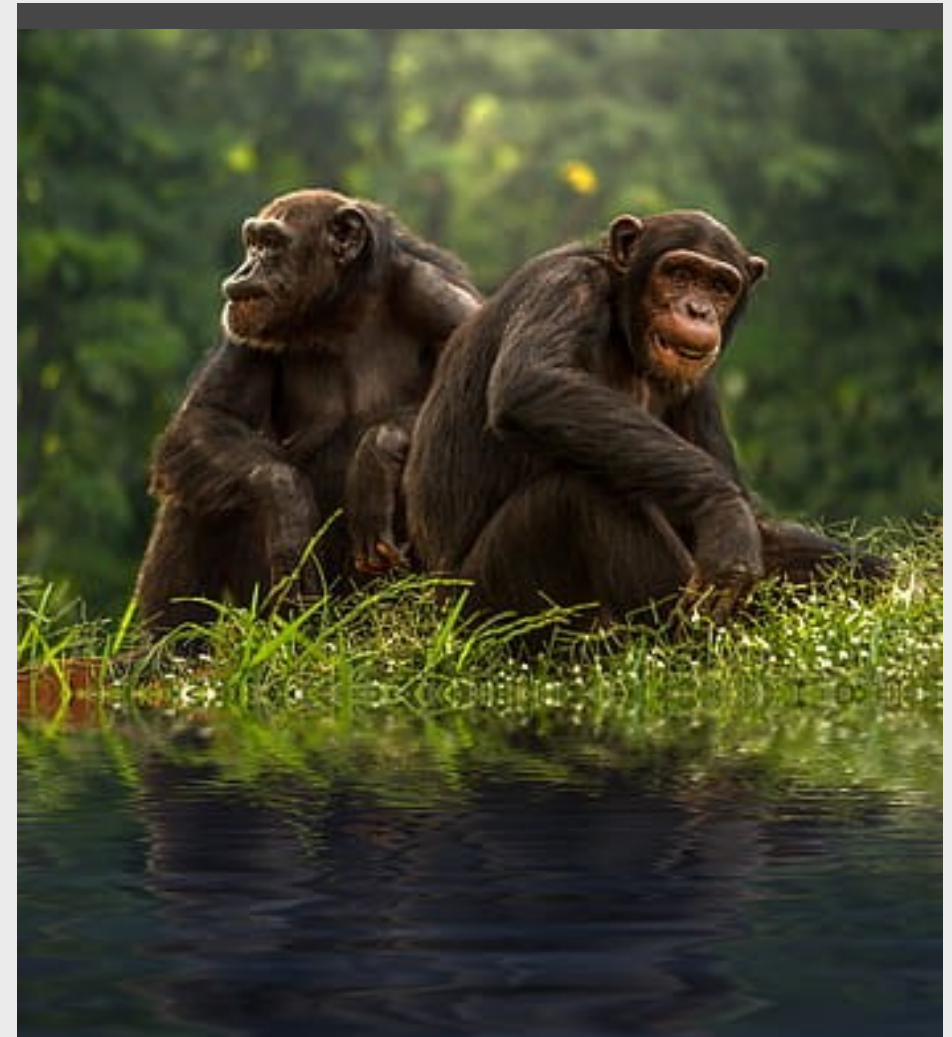

- נולדה באנגליה, גדלה על ספרים כמו דר' דוליטל וטרזן
- בשנות ה-20 המוקדמות, חסכה כספה ונסעה לאפריקה
- עבדה עם לואיס ליקי, שהציע לה לצאת לחקור את השמפנזים
- נסעה עם אמה כמלווה לשמורת גומבה בטנזניה
- התחלה מתסכלת, מזריחה עד שקיעה, ללא הצלחה
- לאט לאט הכירה את שבילי הבבונים, בעה"ח האחרים

שמות במקום מספרים

- כעבור חצי שנה, השמפנזים הפסיקו לברוח
- וג'ין קראה להם בשמות: דיויד אפור הזקן, הרוזן דרקולה...
- ערב אחד הכינו קיני לילה
- קראו קריאות אזהרה
- בבוקר שיחקו בקן
- טריטוראלים, נעים אחר מזון
- דיאטה
- כלים

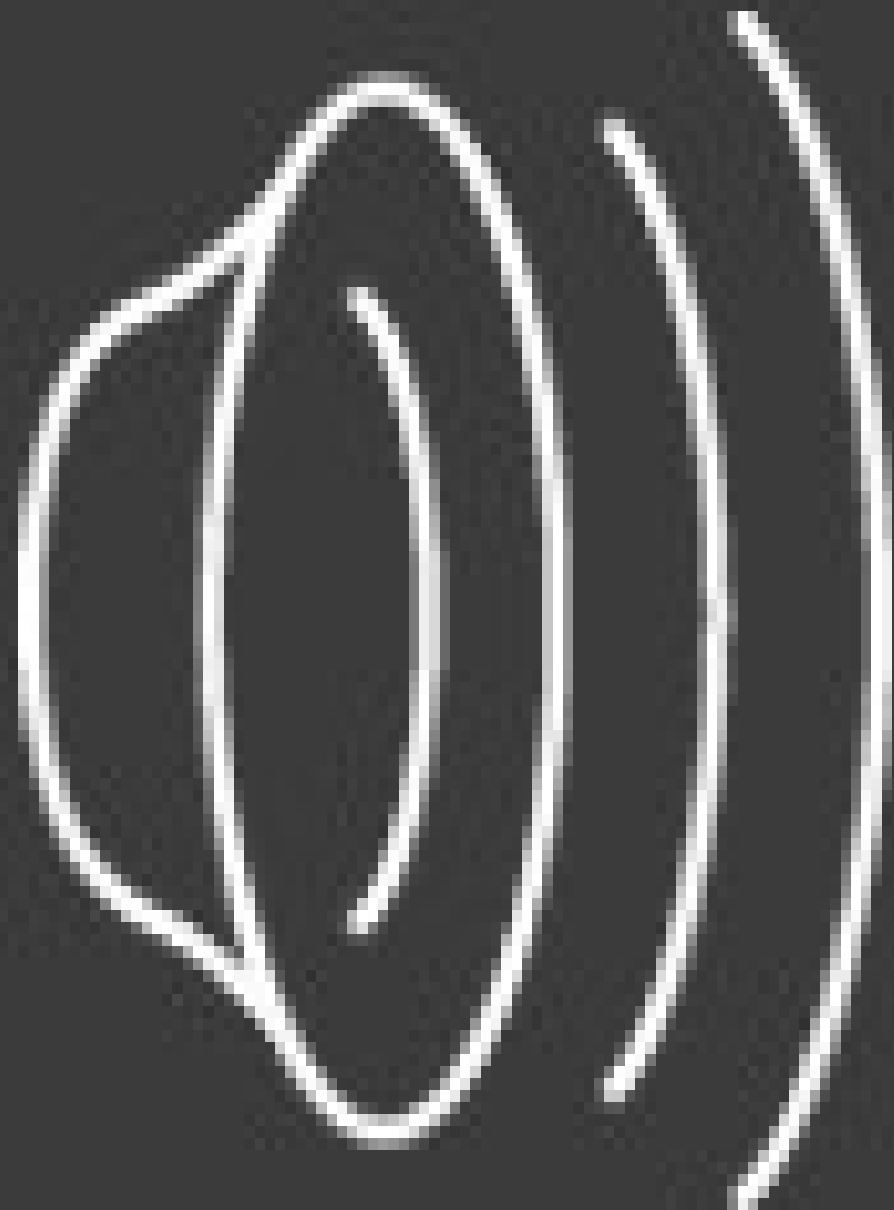

דרך ארוכה...

- לאורך שנים טענו חוקרים, שג'ין לא מנוסה, לא מקצועית, לא אקדמאית
- מערבת רגש, נותנת שמות ולא מספרים לנושאי המחקר שלה
- ג'ין קיבלה תואר ד"ר מאוניברסיטת קמברידג', מרצה בכל העולם ושומרת על השימפנזים מעל 50 שנים

סרטון

- נולדה בסן פרנסיסקו, אהבה בעלי חיים מגיל צעיר
- למדה ועבדה כמטפלת של ילדים בארהב
- לוותה סכום משכורות של שנה ונסעה לאפריקה
- הגיעה לשמוע את ליקי וביקשה לחקור את הגורילות
- מבחן התוספתן

Gentle Giants

- הגיעה לרואנדה, אתר מחקר קריסוקי
- התנהגה כמו גורילה כדי להתקבל:
הליכה, קולות, אכילה
- "לא הייתי מתנהגת ככה ליד אף אחד,
בחיים! אבל הגורילות סקרניות"
- כמו ג'ין גילתה שהגורילות בונות קיני לילה,
ושתרגול משתלם, הצעירים נופלים!
- גילתה תקשורת, שפת קולות
- פליית כינים, בע"ח חברתי ביישן

”כשאתה מבין מה חשוב בחיים, אתה מתמקד פחות בעבר, ומתרכז בעתיד לבוא”

- דיאן הקדישה שנים לשימור חיי הגורילות
- גורילות ההרים בסכנת הכחדה, בזמנה מנו כ-280 פרטים, ובזכותה שרדו והתרבו
- כיום חיות כ-1063 גורילות הרים בחגורת הרי וירונגה באוגנדה, רואנדה וקונגו

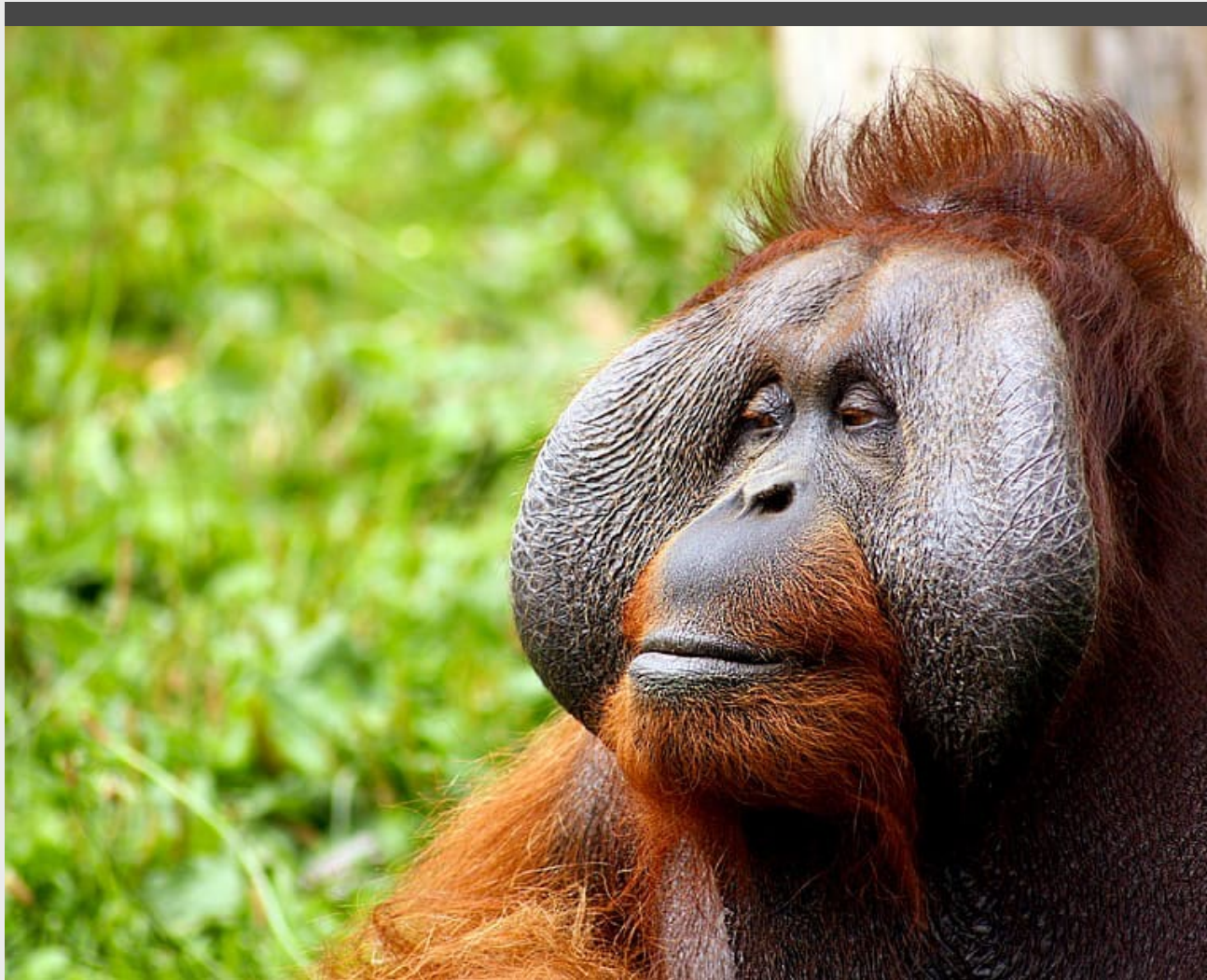
בירוטה גלדיקס

- נולדה בגרמניה, לפני שהיגרה עם משפחתה לקנדה
- גם בירוטה כמו ג'ין ודיאן אהבה בעלי חיים מגיל צעיר. למדה ביולוגיה ואנתרופולוגיה באוניברסיטה
- היא פגשה את לואיס ליקי בהרצאה וביקשה עזרה להגשמת חלומה. מיד הסכימה לניתוח תוספתן והוצאת שקדים והתקבלה לעבודה!
- 1971 עברה לבורנאו, שמורה ביצתית

אורנג אוטן בסכנת הכחדה, בעיקר בגלל שמן הדקל (שימור ויתומים)

- קופים סוליטרים
- האם מגדלת את הצאצא לבדה במשך כמעט 8 שנים
- אוכלים כ-400 מיני צמחים
- מתקשרים באמצעות קולות ומפריחים נשיקות לזרים
- מכינים קן לשינה על עצים
- 'אנשי היערות' האינטליגנטים והשקטים" מבחירה עפ"י האגדה

מה משותף לשלושת החוקרות?

- הלכו אחרי ליבן
- הגיעו למקומות מרוחקים, קשים ומבודדים, תיפקדו והצליחו
- הרוב אמרו להן שהן לא יצליחו. הן לא הרימו ידיים
- הביאו חידושים לחקר בעלי החיים
- הן שאלו שאלות אחרות והציעו פרספקטיבה חדשה
- לצערי שלוש מיני הקופים האלה בסכנת הכחדה ויש לנו הרבה עבודה לשמור עליהם

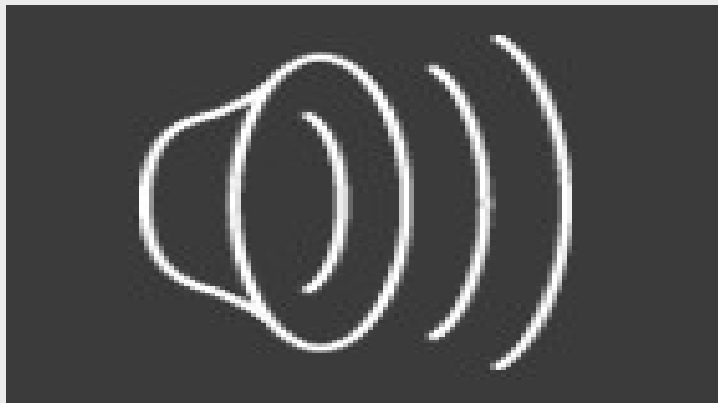

משימה לבית: קצת גיאוגרפיה...

- פתחו מפת עולם (מגוגל או באטלס).
- מצאו על המפה את המדינות הבאות: אוגנדה, רואנדה, קונגו, טנזניה, גבון, אינדונזיה, בורנאו, סומטרה.
- מצאתם? יופי! שאלת בונוס: מה משותף לכל המדינות הללו?

משימה אישית: קצת גיאוגרפיה

- פתחו מפת עולם (מגוגל או באטלס).
- מצאו על המפה את המדינות הבאות: אוגנדה, רואנדה, קונגו, טנזניה, גבון, אינדונזיה, בורנאו, סומטרה.
- מצאתם? יופי! שאלת בונוס: מה משותף לכל המדינות הללו?

ממשיכים לתרגל

סרטים:

- ג'ין גודול, נטפליקס
- סרטי טבע

אתם מכירים עוד פורצי דרך? מה החלום שלכם?
בני המשפחה שלכם, מכירים פורצי דרך? יודעים מה החלום שלכם?
תמצאו את מי שיתמוך בחלומות שלכם ותגשימו חלומות!

הרשת הירוקה
الشبكة الخضراء
— חינוך לקיימות —

משרד החינוך
תכנית קרב למעורבות בחינוך
Karev Educational Program
مشروع كريف للمشاركة في التربية

מדינת ישראל
משרד החינוך

תודה שצפיתם בשידור

הופק עבור משרד החינוך ע"י מטח